

Pogovor

Odgovore je našel v budizmu

Simon Mandelj z Vira pri Domžalah se je po doktoratu iz strojništva v svojem življenju odločil za korenito spremembo – podal se je med budistične menihe, a danes duhovnost uspešno združuje s podjetništvom. Ustanovil je lastno podjetje in razvil inovativen elektromotor.

Simon Mandelj

JASNA PALADIN

Življenjska zgodba Simona Mandelja se bere kot pustolovska knjiga, polna poguma, odrekanj in spoznanj, ki jih verjetno želi najti večina od nas, pa vendar je malokdo za to pripravljen storiti tako veliko. Duhovnost ga je privlačila že v mladosti, pri svojih trintridesetih pa se je kljub obetajoči se karieri in mladi družini odločil, da odgovore na prvobitna vprašanja poišče na Šrilanki – pridružil se je menihom gozdno-meditativne veje budizma. Nazaj se ni nameraval vrniti, pa vendar se je meniškemu statusu moral odpovedati zaradi hude bolezni, ki jo je lahko pozdravil le doma. Sprva začasna vrnitev v staro okolje je postala stalna. Doumel je, da duhovno življenje, kakršnega je ponotrnil v šrilanških gozdovih, lahko živi tudi tu. O poslovnih izzivih, duhovnosti in budizmu smo se pogovarjali v prostorih njegovega podjetja GEM motors v Kamniku, ki ga je ustanovil pred slabimi štirimi leti.

veliko, a vsaka novost rabi svoj čas.«

Veliko sposobnosti ste kazali že kot študent. Uspeh s podjetjem v tem smislu ni presenečenje, a vendar vaša pot ni podobna poti večine podjetnikov. Po podoktorskem študiju ste se odločili za korenite spremembe. Kaj se je zgodilo?

»Odločitev, da sem postal budistični menih, je nastajala dalj časa. Z meditacijo sem se začel ukvarjati že po diplomi. Iskal sem odgovore na osnovna vprašanja, s katerimi se verjetno sooča vsak od nas, a le redki se iskreno posvetijo temu – kaj je smisel, kaj počnem tu, kaj je sreča ... V tistem obdobju je prišla želja in potreba delati na tem intenzivneje. Če se ne bi odločil tako, bi bil le še en nesrečen posameznik na svetu več. Kariera je bila videti idealna, a mene ni izpopolnjevala. Vrednote, ki jih ponuja družba, so mi bile tuje in preprosto sem se moral obrniti drugam in poiskati odgovore v okolju, ki jih ponuja.«

skromen način življenja in vračanje h koreninam. Gre res za iskreno iskanje duhovnih odgovorov, religija je le nek okvir za to. Budizem se mi je takoj zdel domač in že tisto, kar sem se naučil iz knjig, me je pripeljalo do rezultatov.«

Odločitev o vstopu med menihe kljub temu verjetno ni bila preprosta?

»Sedem let sem se intenzivno ukvarjal z budizmom in obiskoval samostane gozdno-meditativne šole po Evropi. Med menihe me je vleklo dlje časa, veliko sem razmišljal o tem, nato pa sem prišel do točke, ko sem se moral odločiti – ali grem ali pa nikoli ne bom šel. Ni bilo preprosto vsega pustiti za sabo, ne nazadnje sem imel leto dni starega sina, a odločil sem se. Zgolj z letalsko vozovnico in nahrbtnikom sem šel na Šrilanko in to z mislijo, da se ne bom vrnil. Če bi vedel, da se je mogoče tako pozitivno spremeniti, bi se odločil lažje in še prej.«

pomoč. Ne ukvarjaš se z nepomembnimi posvetnimi stvarmi, vso energijo in čas posvečaš meditaciji in duhovni praksi.«

Kako so vas sprejeli kot tujca?

»Zelo toplo, zavedajo se namreč, čemu vsemu v materialnem smislu se moramo v takih primerih odpovedati, in to zelo spoštujemo. Jezik ni ovira. Spora-zumevali smo se v angleščini, naučil sem se tudi osnov starodavnega indijskega jezika pali, ki se je govoril v času življenja Bude. A govorjenja je bilo v samostanu zelo malo.«

Zaradi bolezni ste se morali po treh letih vrniti domov. Je bil šok velik?

»Moral sem se odločiti, ali ostanem z boleznijo ali pa se vrnem nazaj in se posvetim zdravljenju. Od berača v samostanu sem se vrni v svet, kjer vsak želi imeti čim več, ne razmišlja pa o dajanju drugim. Brez podpore družine ne bi preživel. A ko sem se vrnil, me stvari, ki so me prej motile, niso motile več. Svet je ostal isti, spremenil sem se jaz – na zunaj nič, v sebi pa močno. Svet, okolico in ljudi sem doživljal povsem drugače – z mirom, sprejemanjem in razumevanjem. Da bi se lahko celovito pozdravil, sem se razmehnil. V budizmu so ti prehodi bolj preprosti. Leto in pol je trajalo zdravljenje, z učenjem meditacije sem začel pomagati drugim, zbudila pa se je tudi moja raziskovalna žilica in v domači garaži sem se začel ukvarjati s pojavi elektromagnetizma. Ko je prišel čas, da se lahko vrnem na Šrilanko, sem bil že tako vpet v novo življenje, da se za vrnitev nisem odločil. Hkrati pa sem ugotovil, da lahko ostanem tu in živim duhovno življenje še naprej.«

Katere so po vašem največje zablode sodobnega načina življenja, ki jih človek doživi tudi bolj duhovno življenje?

»Prva je ta, da pogosto mislimo, da je za naše težave kriv nekdo drug, a to ni res. Vzroki za težave so znotraj nas samih in še dobro, da je tako, ker to pomeni, da lahko prav vsako stvar spremenimo. To lahko naredi vsak, sam nisem nobena izjema. Vprašanje je le, kako iskreno si to želimo in kaj smo v to pripravljeni vložiti. Sam

sem vložil vse svoje življenje. Seveda ni treba, da se vsi vsemu odpovedo in gredo na Šrilanko. Pomembna je le iskrena namera spremeniti se, če čutimo, da nekaj ni v redu, in vso energijo vložiti v to. Treba pa je vztrajati, v duhovnosti ni instant rešitev. Ko enkrat zares stopiš na to pot, potem nikoli več ne sestopiš z nje. Vse je v naši moči, le odločiti se je treba!«

Za največji lažni mit radi imenujete frazo 'nimam časa'. Izpostavljate tudi pomen skromnosti in spoštivosti. Na prvi pogled se zdi, da to ne gre skupaj s poslovnim svetom. V vašem primeru je verjetno drugače?

»Ko rečemo, da nimamo časa, pomeni, da nismo pri- sotni tukaj in zdaj, da ne živimo polno sedanjega trenutka. Ne znamo si vzeti časa za tisto, kar je res pomembno, in smo polno zaposleni z materialnim svetom in nepomembnimi opravki. In tako zgubljam čas zase. Kar pa se podjetnikov tiče, zame niso uspešni tisti, ki imajo tri hiše, velik avto in jaha-to, ampak tisti, ki imajo ide- jo, vizijo, pogum in sposobnost nekaj narediti iz nič. In taki podjetniki so praviloma skromni in spoštljivi.«

Kako danes skrbite za to, da ste duhovno izpopolnjeni?

»Duhovnosti je postala moj način življenja. Tudi na direktorskem položaju stresa ne poznam. Sam zdaj dobro vem, katera stvar je zame pomembna, s katerimi ljudmi delati, se družiti, takoj začutim, kaj zame ni pravo. Tu se duhovnost in vsakdanje življenje združujeta. Delam po občutku. Televizije nimam, berem malo – preprosto se učim iz življenja in izkušenj in to je tisto, kar mi je dala praksa meniške izkušnje. Vse, kar moramo vedeti, je že znotraj nas. Le naučiti se moramo prisluhniti.«

Kaj svetujete tistim, ki ne najdejo odgovorov?

»Če čutijo, da bi bilo dobro nekaj spremeniti, naj to spremenijo. To naj si postavijo kot življenjsko prioriteto. Če nam zdravnik pove, da imamo raka, bomo naredili vse, da se ozdravimo. Tukaj je podobno. Če živimo življenje nezadovoljni, imamo duhovnega raka. Začnite se ukvarjati sami s seboj in boste kmalu našli pravo pot.«

»Seveda ni treba, da se vsi vsemu odpovedo in gredo na Šrilanko. Pomembna je le iskrena namera spremeniti se, če čutimo, da nekaj ni v redu, in vso energijo vložiti v to. Treba pa je vztrajati, v duhovnosti ni instant rešitev. Ko enkrat zares stopiš na to pot, potem nikoli več ne sestopiš z nje. Vse je v naši moči, le odločiti se je treba!«

Simon Mandelj, nekdanji budistični menih, s prototipom svojega elektromotorja

V teh težkih gospodarskih časih ste dokazali, da kriza na inovativnost ne vpliva. Kaj nam lahko poveste o svojem elektromotorju?

»Naša posebnost je, da je celoten elektromotor skupaj z elektronom vgrajen v kolo vozila. To smo rešili na dokaj preprost in cenovno ugoden način z novo večfazno tehnologijo delovanja. Inovacijo, v katero je bilo doslej vložena že blizu pol milijona evrov, smo tudi patentirali, zdaj pa smo v fazi iskanja podjetja, ki bo naš elektromotor vgrajeval v vozila. Zanimanje je

Zakaj ste izbrali budizem?

»Religije so me zanimale že v otroštvu. Že zgodaj sem spoznal, da mi krščanstvo ni blizu, predvsem to, kaj ta vera uči in kako potem njeni predstavniki živijo. Da govorijo o skromnosti, hkrati pa mašujejo v zlatih oblekah. Mene je zanimalo iskanje resnice, to pot sem našel v budizmu. Spoznal sem ga preko knjig, nato me je pritegnila določena šola budizma – gozdna meditativna šola. Za to vejo je značilno intenzivno ukvarjanje z meditacijo in duhovno platjo, zelo

Kako ste nato živeli kot budistični menih?

»V gozdni šoli, ki je del theravadske veje budizma, se zelo intenzivno posvečajo praksi meditacije. Samostansko življenje je zelo skromno. Ta red ima 227 pravil, a je hitro postal moj način življenja. Menihi nimajo lastnine, denarja in hrane, le nekaj osebnih pripomočkov in obleko. Vse, kar rabiš, ti darujejo, živiš kot berač, po hrano greš v vas ali pa ti jo darujejo domačini in si tako v materialnem pogledu povsem odvisen od drugih. Tem ljudem pa v zameno nudiš duhovno